

OB MEDNARODNEM DNEVU BABIC

Babištvo je poklicno področje, ki obravnava ženske med normalno nosečnostjo, porodom, poporodnim obdobjem ter novorojenčka in dojenčka, s ciljem, da se ohrani oziroma doseže najboljše zdravje družine; posega pa tudi na določena področja reprodukcije, porodništva, ginekologije, neonatologije, socialnih ved, zdraviliške dejavnosti, javnega zdravja, etike ipd. Babištvo je pomemben del slovenskega zdravstvenega sistema, ki šteje nosečnost, porod in poporodno obdobje za naravni del človeškega življenjskega ciklusa, na katerem temelji zdravje družine oziroma celotne skupnosti. Babica kot izvajalka babiške oskrbe se vključuje v zdravstveno dejavnost tako na primarni, sekundarni in terciarni ravni. Babice se zavzemajo za kontinuirano babiško obravnavo.

Tema letošnjega mednarodnega dneva babic je: **»Upoštevajte podatke, vlagajte v babice!«** Mednarodna zveza babic poudarja, da podatki kažejo, da so ravno babice tiste, ki lahko preprečijo nepotrebne smrti žensk in novorojenčkov.

Podatki in podrobne analize zaposlenih babic po celem svetu v okviru poročila State of the World's Midwifery Report so osnova za pogovore na nacionalni ravni in vključevanje babic na vsa področja dela za katera so kompetentne.

Ob mednarodnem dnevu babic želimo poudariti, da se v Sloveniji še zmeraj premalo zavedamo pomena babištva. Malokdo ve, da je cesarica Marija Terezija ustanovila prvo babiško šolo leta 1753 prav na slovenskih tleh (v Ljubljani), ki smo jo po skoraj 230 letih delovanja žal ukinili in tako kot edina republika v bivši Jugoslaviji in »razvita« evropska država menili, da babice v naši družbi nimajo večjega pomena. Po 15. letih od ukinitve babiške šole pa se je izkazalo, da so babice v sistemu zdravstvenega varstva nujno potrebne, saj so najustreznejši strokovnjak v obravnavi žensk v času nosečnosti, poroda in poporodnega obdobja. Babiška obravnava spodbuja, ščiti in podpira reproduktivno in spolno zdravje in pravice žensk ter spoštuje etnično in kulturno raznolikost. Temelji na etičnih načelih pravičnosti, enakosti in spoštovanja človekovega dostojanstva. Je celovita in neprekinjena ter temelji na razumevanju družbenih, čustvenih, kulturnih, duhovnih, psiholoških in fizičnih izkušenj žensk, ščiti in krepi zdravstveni in družbeni položaj žensk ter gradi samozavest žensk v njihovi zmožnosti obvladovanja poroda. Priznava pravico do samoodločbe in je spoštljiva, žensko osrediščena in kontinuirana. Kompetentna babiška obravnava mora biti pridobljena z vseživljenjskim učenjem in formalnim

izobraževanjem, ki je od leta 1996 v Sloveniji ponovno vzpostavljeno in podprto z znanstvenimi raziskavami in uporabo dokazov tudi v praksi.

Mednarodna zveza babic spodbuja babiški model obravnave ženske, ki temelji na spoštovanju človekovega dostojanstva, sočutja in spodbujanja človekovih pravic za vse osebe.

Ob vseh odgovornostih, ki jih prinaša babiški poklic, pa imajo babice in ženske (skupaj z novorojenčki in njihovimi družinami) s katerimi sodelujejo, jih obravnavajo in zanje skrbijo v času nosečnosti, poroda, poporodnega obdobja in v okviru ginekološkega področja tudi pravice.

1. Babice in ženske imajo pravico do zakonodajnega sistema, ki bo za ženske in njihove otroke zagotovil varno, kompetentno in avtonomno babiško obravnavo.
2. Babice in ženske imajo pravico do načrtovanja ustreznega števila babic na nacionalni ravni, da se zagotovi zadostno število babic s katerimi se pokrijejo potrebe žensk in dojenčkov.
3. Ženske in babice imajo pravico, da nas Vlada in Ministrstva s področja zdravja in izobraževanja spoštujejo.
4. Babištvo kot poklic ima pravico biti priznan kot samostojen poklic/profesija.

Ob mednarodnem dnevu babic upamo in želimo, da bi odgovorne in vodilne osebe v zdravstvenih ustanovah, politiki, zdravstvu in v šolstvu zmogle in znale prepoznati potrebe po babiški oskrbi tudi izven okvirjev porodnega bloka v dobro vseh slovenskih žena in njihovih družin.

Vsem, ki opravljajo ta plemenit in časten poklic želimo veliko modrosti, poguma, samoiniciativnosti, odločnosti in vztrajnosti pri njihovem osebnem in profesionalnem razvoju. Iskrena hvala, da znate in zmorete premagovati ovire in kljub trenutno težkim razmeram opolnomočiti starše in njihove družine.

Z letošnjo temo v mislih, se babice na svetovni ravni povezujemo, si delimo znanje in se podpiramo pri izvajanju avtonomne babiške prakse. Torej, upoštevajmo podatke, vlagajmo v babice!

SV ZN in babištva Oddelka za perinatologijo

Rosemarie Franc